

AE0005 Economia mundial

Universitat de Girona
Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales

Llicenciatures Administració i Direcció
d'Empreses i Economia

Curs 2002-2003

anual

assignatura troncal

12 crèdits

Departament d'ECONOMIA

Campus de Montilivi

17071 Girona

fax +34 972 41 80 32

ramon.ballester@udg.es

<http://www.udg.edu/fcee/professors/rballester>

PROGRAMA d'ECONOMIA MUNDIAL

Professors: Ramon Ballester

Objectius:

Introduir l'estudiantat en l'anàlisi del funcionament del conjunt de l'economia mundial, fent especial èmfasi en les interrelacions econòmiques existents entre els estats i en els processos d'integració econòmica regional. Les assignatures *Introducció a l'economia* i *Història econòmica mundial* ens proveiran de la base necessària per a encarar aquesta assignatura; paral·lelament, els coneixements adquirits en aquesta assignatura han de ser un marc de referència indispensable per a l'anàlisi que es farà posteriorment, al llarg del pla d'estudi, de les economies espanyola i catalana (essencialment en l'assignatura *Economia espanyola i de Catalunya*).

Més en concret, en aquesta assignatura es pretén estudiar:

- Part I: l'evolució recent i principals característiques de l'economia mundial
- Part II: el comerç internacional: causes, característiques, política comercial
- Part III: els mercats de canvis: mercats de divises, polítiques canviàries
- Part IV: els processos d'integració econòmica, fent esment especial a la Unió Europea

Programa teòric:

Primer quadrimestre (octubre-gener –6 crèdits-)

PART I: LA GLOBALITZACIÓ ECONÒMICA

Lliçó 1: L'economia mundial: introducció

1.1 Principals trets de l'evolució de l'economia mundial: 1973-2001

1.2 Principals característiques actuals de l'economia mundial

1.3 La transició econòmica als països de l'Europa Central i Oriental (PECO)

Textos bàsics: Tugores, capítol 1

Lliçó 2: L'economia mundial: el procés de globalització

2.1 El procés de globalització de l'economia mundial: elements i causes

2.2 El procés de globalització de l'economia mundial: principals conseqüències

Textos bàsics: Tugores, capítol 1

PART II: EL COMERÇ INTERNACIONAL

Lliçó 3: Comerç internacional: teoria

3.1 Raons del comerç internacional: avantatges absoluts i avantatges comparatius

3.2 Raons del comerç internacional: economies d'escala i diferenciació del producte

3.3 Restriccions al comerç i política comercial: barreres aranzelàries i no aranzelàries

3.4 El debat lliurecanvi-protecció

3.5 Comerç i medi ambient

Textos bàsics: Tugores, capítols 2 i 3

Lliçó 4: Comerç internacional: evidència empírica i institucions

4.1 Evolució recent i estructura del comerç internacional

4.2 De l'Acord General d'Aranzels i Comerç (GATT) a l'Organització Mundial del Comerç (OMC): el procés de liberalització comercial internacional

Textos bàsics: Tugores, capítol 3

Lliçó 5: Comerç internacional: estratègies de desenvolupament

5.1 Països en Vies de Desenvolupament (PVD) i comerç internacional

5.2 Introducció a les teories de creixement econòmic

5.3 Estratègies de desenvolupament i productes primaris: el cas del petroli

5.4 Estratègies de desenvolupament i processos d'industrialització

Textos bàsics: Tugores, capítol 8

Segon quadrimestre (febrer-juny –6 crèdits-)

PART III: ELS MERCATS DE CANVIS

Lliçó 6: Els mercats de divises i financers

6.1 Conceptes bàsics del mercat de divises

6.2 Oferta i demanda d'una divisa

6.3 Els determinants del tipus de canvi d'una moneda: factors comercials i financers

6.4 Els mercats financers internacionals

Textos bàsics: Tugores, capítol 4

Lliçó 7: Les polítiques de tipus de canvi

7.1 Sistemes canviaris: tipus de canvi fixos *versus* tipus de canvi flotants-flexibles

7.2 Altres sistemes canviaris

7.3 Anàlisi teòrica d'una unió econòmica i monetària

Textos bàsics: Tugores, capítols 4 i 7; Muñoz de Bustillo i Bonete, capítol 9

Lliçó 8: Les interdependències en l'economia mundial

8.1 Els mecanismes de transmissió internacional

8.2 Interdependència i cooperació

Textos bàsics: Tugores, capítol 5

Lliçó 9: El Sistema Monetari Internacional

9.1 El Fons Monetari Internacional (FMI) i el Banc Mundial (BM)

9.2 Deute extern del PVD i el paper del FMI i del BM

9.3 Crisis monetàries i atacs especulatius

Textos bàsics: Tugores, capítol 4

PART IV: INTEGRACIÓ ECONÒMICA: EL CAS DE LA UNIÓ EUROPEA

Lliçó 10: Introducció: teoria de la integració econòmica

10.1 Tipus o nivells de processos d'integració econòmica

10.2 Introducció a altres processos d'integració econòmica (Mercosur, NAFTA)

10.3 Efectes dels processos d'integració econòmica

Textos bàsics: Tugores, capítol 6; Muñoz de Bustillo i Bonete, capítol 2

Lliçó 11: Història de l'Europa Comunitària

11.1 L'etapa de postguerra. Cooperació econòmica i integració sectorial: el Tractat de París (TP)

11.2 El Tractat de Roma (TR): la Comunitat Econòmica Europea (CEE)

11.3 De l'Acta Única Europea (AUE) al Tractat de Maastricht (TM): mercat interior i unió econòmica i monetària

11.4 Perspectives de futur: l'ampliació cap als PECO; els nous temes

Textos bàsics: Muñoz de Bustillo i Bonete, capítol 3

Lliçó 12: Marc institucional, jurídic i pressupostari

12.1 Marc institucional de la UE

12.2 Marc jurídic de la UE

12.3 Pressupost comunitari: ingressos i despeses

12.4 Impactes del pressupost comunitari

Textos bàsics: Muñoz de Bustillo i Bonete, capítols 4 i 5

Lliçó 13: La Unió Econòmica i Monetària (UEM)

13.1 Els orígens de la UEM: el Sistema Monetari Europeu (SME)

13.2 La transició cap a la UEM

13.3 La UEM: política monetària i política canviària

13.4 La UEM: política pressupostària i coordinació de polítiques econòmiques

Textos bàsics: Tugores, capítol 7; Muñoz de Bustillo i Bonete, capítol 9

Lliçó 14: La Política Agrària Comuna (PAC)

14.1 Justificació de la PAC

14.2 La PAC tradicional (1962-92)

14.3 La PAC i les reformes dels anys 90s (1993-)

14.4 El futur de la PAC

Textos bàsics: Muñoz de Bustillo i Bonete, capítol 7

Lliçó 15: La Política de Cohesió Econòmica i Social (PCES)

15.1 Justificació de la PCES

15.2 Les diferències regionals a la UE

15.3 La nova PCES (1999-)

Textos bàsics: Muñoz de Bustillo i Bonete, capítol 8

Programa de pràctiques:

Consistiran en la realització de problemes i el comentari de lectures relacionades amb el programa. Els temes a tractar són, entre d'altres:

Part I: Textos globalització economia mundial, textos transició econòmica dels PECO

Part II: Exercicis comerç internacionals, textos comerç i medi ambient, dades comerç internacional, textos funcionament GATT-OMC, textos paper PVD en comerç internacional

Part III: Exercicis mercat divises, textos deute extern, textos paper FMI i BM

Part IV: Textos sobre UE (història, institucions, principals polítiques, temes d'actualitat)

Desenvolupament del programa al llarg del curs:

L'assignatura es desenvoluparà al llarg de tot el curs (30 setmanes). Cada setmana es faran quatre hores de docència, on es combinaran els elements teòrics amb els pràctics.

Una part (essencialment la lliçó 3 del temari) de la docència es desenvoluparà emprant programari informàtic, a través de la Unitat de Suport a la Docència Virtual, amb l'objectiu d'incentivar els processos d'autoaprenentatge de l'alumnat. Una altra part del temari (per exemple, les lliçons 11 i 12) les haurà de desenvolupar bàsicament l'estudiant a través de les lectures corresponents.

D'altra banda, dins l'horari lectiu es realitzaran, per a cada estudiant i quadrimestre i en grups reduïts, dues sessions (d'una hora cadascuna) d'activitats acadèmicament dirigides (AAD), destinades a comentar els textos que ha de llegir l'estudiantat i que presenten un major grau de dificultat i/o interès.

Sistema d'avaluació:

L'avaluació de la convocatòria de juny es basarà en els següents elements:

1) al mes de febrer es farà una primera avaluació, corresponent a la matèria del primer quadrimestre. La nota corresponent serà formada per dos components:

a) la nota de l'examen de febrer: valdrà el 80% de la nota

b) nota de les dues avaluacions periòdiques fetes al primer quadrimestre: valdrà el 20% de la nota

2) Al mes de juny es farà l'avaluació final. La nota final de l'assignatura (per a la convocatòria de juny) contindrà dos elements:

a) la nota de l'examen final de juny: valdrà el 80% de la nota. L'examen final de juny inclourà tota la matèria impartida al llarg del curs.

b) la nota de les dues avaluacions periòdiques del segon quadrimestre: valdrà el 20% de la nota

Com a excepció a aquesta regla, els estudiants que hagin aprovat l'avaluació de febrer faran un examen final de juny especial en el qual només hi entrarà matèria corresponent al segon quadrimestre. Igualment, els estudiants que hagin aprovat l'avaluació de febrer tindran una nota de la convocatòria de juny que serà la mitjana de les notes de les avaluacions de febrer i de juny. En qualsevol cas, cal aprovar l'avaluació final de juny per a poder aprovar la convocatòria de juny.

Per la convocatòria de setembre, només hi haurà un examen corresponent a la totalitat de la matèria impartida.

Nota: les avaluacions periòdiques consistiran en blocs de pràctiques, petits escrits o proves tipus test, que recolliran tant el material treballat a les classes teòriques, pràctiques i AAD, així com les lectures que hauran de realitzar pel seu compte l'estudiantat.

Bibliografia bàsica:

Aquests són els manuals de consulta obligatòria. S'ofereix un detall per capítols dins el programa teòric.

Parts I a III del temari (primer i segon quadrimestre): TUGORES, J. (1993/2002). *Economía internacional, globalización e integración regional*. Mc Graw Hill, Madrid, 5a edició.

Part IV del temari (segon quadrimestre): MUÑOZ DE BUSTILLO, R.; BONETE, R. (1997/2002).

Introducción a la Unión Europea. Un análisis desde la economía. Alianza Universidad, Madrid, 3ª edición.

Durant el curs, via publicacions, s'aniran subministrant unes lectures específiques per temes, lliçons o parts del temari, que seran d'obligada lectura, i que serviran com a material d'avaluació, tant als exàmens com a les avaluacions periòdiques. Algunes d'aquestes lectures podran ser en idiomes diferents dels dos oficials a Catalunya.

Bibliografia complementària:

Uns manuals que poden servir com a bibliografia complementària per a aprofundir en la matèria (tenen un nivell analític superior a dels manuals de la bibliografia bàsica) són :

Parts I a III del temari (primer i segon quadrimestre): KRUGMAN, P.R.; OBSTFELD, M. (1988/2000). *International Economics. Theory and Policy.* Addison Wesley, 5ªedició (hi ha en impremta una 6ª edició)

Part IV del temari (segon quadrimestre): MYRO, R. (coord.). (2000). *Economía europea. Crecimiento, integración y transformaciones sectoriales.* Civitas-IEE de la U.Valladolid, Madrid.